

خلاصه سی و پنجمین نشست عصرانه داغ سلامت

عنوان: سیستم اطلاعات بیمارستان (HIS): آنچه مدیران باید بدانند

🏠 مکان: تالار شهید حریرچیان

📅 تاریخ: ۱۴۰۱/۱۲/۰۱

🕒 زمان: ۱۵ تا ۱۸

رئیس جلسه: دکتر محمد رضا رضایتمند، رئیس مرکز تحقیقات مدیریت و اقتصاد سلامت

دکتر مریم جهانبخش، عضو هیات علمی گروه مدیریت و فناوری اطلاعات سلامت دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

دکتر مجید جنگی، استادیار انفورماتیک پزشکی گروه مدیریت و فناوری اطلاعات سلامت و مدیریت فاوای دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

در این نشست مجازی-حضوری که از ساعت ۱۵ تا ۱۸ در «تالار حریرچیان» دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی برگزار شد، ابتدا جناب آقای دکتر محمد رضا رضایتمند، رئیس مرکز تحقیقات مدیریت و اقتصاد سلامت دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به ذکر مقدمه ای در خصوص موضوع مورد بحث پرداختند.

در ادامه سرکار خانم دکتر مریم جهانبخش دکترای مدیریت اطلاعات سلامت به ارائه کلیات سیستم HIS در بیمارستان، آنچه مدیران درباره سیستم اطلاعات بیمارستان باید بدانند پرداختند و در ادامه صحبت هایی پیرامون سیستم اطلاعات بیمارستان از دیدگاه فاوا و مدیریت داده ارائه نمودند. ایشان در ادامه اضافه کردند ما ترمینولوژی های مختلفی را در حوزه سیستم اطلاعات بیمارستان شاهد هستیم و زمانیکه حوزه اطلاعات بیمارستان متفاوت باشد، تفاوت واژگان را نیز شاهد هستیم. در ادامه ایشان سیستم های اطلاعات را از لحاظ سازمانی بررسی و طبقه بندی کردند و به شرح نکات زیر پرداختند:

در بحث مدیریت فعالیت های روزانه انسانی یک سازمان، TPS مطرح است. در MIS مدیران و تصمیم گیرندگان سازمان، منابع خود را به تناوب دوره ای از TPS می گیرند و مستندات را گزارش می کنند. در مسائل پیچیده از سیستم های اطلاعاتی DSS استفاده می شود. DSS سیستمی است که خوراک خود را از TPS و MIS می گیرد و در جهت شناسایی چالش ها و فرصت های سازمان و برنامه ریزی برای آنها گام برمی دارد. از بین همه این سیستم ها TPS در بیمارستان های ما رایج است. هدف مشترک همه سیستم های یاد شده مدیریت داده های سلامت است. ایشان در تعریف سیستم اطلاعات سلامت بیان داشتند:

این سیستم مجموعه ای از اجزای به هم مرتبط است که با هدف مدیریت داده های سلامت مورد استفاده قرار می گیرد. باید توجه داشت که مجموعه اجزاء با یکدیگر در نظر گرفته می شوند تا به هدف مدیریت داده ها جهت تصمیم گیری موثر برسیم. سیستم HIS در واقع حافظه سازمان است و وظیفه گردآوری و ذخیره و ارائه داده های سازمان را برعهده دارد. برای اینکه بتوان HIS را پویا کرد با هرم DKIW باید آشنا بود، در غیر این صورت سیستم ناکارآمد خواهد بود. مدیریت صحیح داده ها با سیستم HIS کارآمد میسر

خلاصه سی و پنجمین نشست عصرانه داغ سلامت

عنوان: سیستم اطلاعات بیمارستان (HIS): آنچه مدیران باید بدانند

🏠 مکان: تالار شهید حریرچیان

📅 تاریخ: ۱۴۰۱/۱۲/۰۱

🕒 زمان: ۱۵ تا ۱۸

است. نقش مدیر در این سیستم شناسایی داده‌ها و مدیریت آنهاست. در همین راستا باید بدانیم که رسالت اصلی HIS بعد از شناسایی داده‌ها مدیریت آنهاست در غیر این صورت با پدیده Misinformation و Disinformation روبرو می‌شویم.

بعد از جمع‌آوری داده‌ها، مدیر باید توانایی پردازش داده‌ها را داشته باشد. که مراحل آن به شرح زیر است:

- ✓ گردآوری اطلاعات
- ✓ استفاده اطلاعات
- ✓ پردازش اطلاعات
- ✓ توزیع یا نشر اطلاعات

نقطه ضعف این سیستم این است که آموزشی در جهت شیوه ارائه اطلاعات به افراد مختلف ارائه نشده است که این امر مستلزم تغییر فرهنگ می‌باشد. در گام اول یک مدیر باید شناخت کافی از HIS داشته باشد که این مهم شامل موارد زیر می‌باشد:

- ✓ شناخت ذینفعان داخلی و خارجی
- ✓ شناخت ماژول‌های HIS
- ✓ شناخت سیستم اطلاعات مالی
- ✓ شناخت سطوح HIS در مدیریت (مدیریت عملیاتی، مدیریت کسب و کار، مدیریت استراتژیک)

همچنین HIS باید حافظ دو مورد مهم باشد:

- ✓ اول: کیفیت مراقبت
- ✓ دوم: هزینه و عملکرد بیمارستان

در ادامه جناب آقای علیزاده مدیر سابق بیمارستان فارابی اصفهان درباره مزایا و فرصت‌های HIS و مسئولیت مدیران و چالش‌های موجود در این خصوص نکاتی به شرح زیر ایراد کردند:

یکی از مهم‌ترین مشکلات تعدد سامانه‌های مختلف در بیمارستان است، چرا که کاربرهای مختلف به آن‌ها دیتا وارد می‌کنند و یکپارچگی وجود ندارد و شاهد ورود اطلاعات چندگانه و دوباره‌کاری هستیم. از دیگر چالش‌های این سیستم بیمه‌ها هستند که قانون و سامانه خاصی دارند. عدم اصلاح زیرساخت‌های داخل بیمارستان هم از دیگر مشکلات است. تعیین یک نقشه راه در خصوص HIS و تدوین یک برنامه استراتژیک می‌تواند راه‌حل کارآمدی در خصوص چالش‌های این سیستم باشد.

خلاصه سی و پنجمین نشست عصرانه داغ سلامت

عنوان: سیستم اطلاعات بیمارستان (HIS): آنچه مدیران باید بدانند

🏠 مکان: تالار شهید حریرچیان

📅 تاریخ: ۱۴۰۱/۱۲/۰۱

🕒 زمان: ۱۵ تا ۱۸

از مزایای HIS می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ✓ اصلاح فرآیندهای بیمارستان
- ✓ شفافیت اطلاعات
- ✓ افزایش سرعت در ارائه خدمت به کاربران
- ✓ کمک به تصمیم‌گیری مبتنی بر اطلاعات
- ✓ کاهش کسورات بیمارستان
- ✓ کسورات کارشناس بیمه
- ✓ افزایش درآمد
- ✓ بهبود کیفیت برنامه‌های عملیاتی
- ✓ مدیریت منابع
- ✓ افزایش رضایتمندی
- ✓ کمک به بودجه بندی در بیمارستان

مواردی از قبیل نظارت، کنترل، پایش، مشخص کردن سطوح دسترسی، امنیت اطلاعات در پرتو تدوین خط مشی، نگرش مثبت نسبت به این سیستم و اهمیت قائل شدن برای آن از وظایف و مسئولیت‌های مدیران بیمارستان در قبال HIS است.

در ادامه **جناب آقای دکتر جنگی** عضو هیئت علمی فناوری اطلاعات سلامت و مدیر فاوای دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در خصوص سامانه یکپارچه سخنانی به شرح زیر ایراد نمودند:

این سامانه نظام نوین مالی است. تولید یک نرم افزار و استفاده در کشور محدود می باشد. هرچه مقام بالاتر با نگاه کلی تر، یک نرم افزار تولید کند و به دیگران ارائه کند، از مشکلات عملیاتی و واقعی سطح پایین تر آگاهی ندارد و در تحلیل از آن‌ها استفاده نمی کند. بنابراین این روش از نظر مهندسی و مدیریتی صحیح نمی باشد و این امر باید به دانشگاه سپرده شود. ایشان خاطر نشان کردند، نظام Regulatory در حوزه بهداشت و درمان استاندارد هایی را ارائه می کند و هر شرکتی که علاقه مند است در حوزه بهداشت و درمان کاری انجام بدهد، باید آن استاندارد ها را رعایت کند و حسن آن یکپارچه سازی است. به ناچار باید استانداردها را رعایت کرد اما تولید باید متنوع باشد و دانشگاه روی آن نظارت داشته باشد. ایشان چهار سابقه HIS را به شرح زیر معرفی نمودند:

✓ HIS شرکت سایان، ۱۸ بیمارستان

✓ HIS ایران سامانه، ۱۵ بیمارستان

خلاصه سی و پنجمین نشست عصرانه داغ سلامت

عنوان: سیستم اطلاعات بیمارستان (HIS): آنچه مدیران باید بدانند

🏠 مکان: تالار شهید حریرچیان

📅 تاریخ: ۱۴۰۱/۱۲/۰۱

🕒 زمان: ۱۵ تا ۱۸

✓ HIS تیراز، ۴ بیمارستان

✓ HIS گستر سلامت، ۱ بیمارستان

از نظر ایشان تنوع HIS ها یک حسن محسوب می شود؛ اما باید تعداد را به دو و نهایتاً سه مورد محدود کنیم اما موافق یک HIS نیستیم. ایشان بیان کردند در شهر مشهد یک HIS داخلی تولید کردند اما مشکلات متعددی از جمله نیروی انسانی ضعیف، هزینه های سرسام آور، پشتیبانی های ضعیف، تاخیر در فرآیند های توسعه وزارتخانه و ... وجود داشت. بنابراین با وجود مشکلاتی که وجود دارد باید نظارت ها را زیاد کنیم؛ پشتیبانی عمیق تری داشته باشیم؛ و ارتباط بین سامانه ها در نظر بگیریم.

ایشان بیان کردند فناوری اطلاعات با فقر شدید نیروی انسانی مواجه است. به عنوان مثال بیمارستان فارابی با سه نفر نیروی انسانی کار را پشتیبانی میکنند و این باعث می شود نتوانند داشبورد ها را پیاده کنند و داده ها کثیف وارد شده و تمیز وارد نمی شود. باید دست به دست هم دهیم و مدیران اجازه دهند نیروهای IT در همان زمینه مشغول شوند. متأسفانه نگاه ما به فناوری اطلاعات سلامت همان مدارک پزشکی قدیم است. اما سال هاست که برنامه درسی آن ها تغییر کرده است و واحد های IT می گذرانند، می توانند تحلیل نرم افزار انجام دهند و نیروهای بسیار توانمندی هستند.

در ادامه **سرکار خانم آذرگو** کارشناس مدیریت آمار و فناوری اطلاعات بیان کردند:

صورت وضعیت هایی که ارسال می شود باید براساس قرارداد های جاری باشد. در صورت وضعیت های ارسالی، تیکت قرارداد های سال قبل را هم آورده بودند اما این منطقی نیست. مورد بعدی تیکت زدن است و مشکل و چالش چند بیمارستان مثل فارابی است و تذکرها خیلی زیاد شده است. ایشان بیان کردند ما تحلیلگر می خواهیم نه مهندس، نه دکتر و نه کارشناس مدارک پزشکی. هر وقت می خواهیم چیزی را بررسی کنیم حتماً باید از صفر تا صد آن را در نظر بگیریم. ایشان اشکالات بیمارستان فارابی به شرح زیر بیان نمودند:

✓ عدم ثبت به تیکت موقع توسط کارشناس IT آن بیمارستان

✓ عدم اطلاع مدیر بیمارستان از مفاد قرارداد و از آن بدتر مسئول فناوری اطلاعات

✓ عدم بررسی پاسخ های شرکت منطقی یا غیر منطقی

✓ عدم مرز بندی بین قرارداد سال گذشته و سال جدید

✓ عدم اشراف فنی به اسناد HIS ها

جناب آقای **دکتر جنگی** بیان کردند که در بحث داشبورد به تمام بیمارستان ها داشبوردی با آدرس bi.mui.ac.ir دادیم یک مورد از داشبوردها، جداسازی بحث ارز دارو و تجهیزات است. بیمارستان های ما خودشان باید به فکر زیر ساختشان باشند. در حال

خلاصه سی و پنجمین نشست عصرانه داغ سلامت

عنوان: سیستم اطلاعات بیمارستان (HIS): آنچه مدیران باید بدانند

🏠 مکان: تالار شهید حریرچیان

📅 تاریخ: ۱۴۰۱/۱۲/۰۱

🕒 زمان: ۱۵ تا ۱۸

حاضر در حال برنامه ریزی برای سال جدید هستیم که در برخی از فرایندهایمان از امضای دیجیتال استفاده کنیم. درخصوص بحث امنیت، در حال طراحی یک سند معماری امنیت اختصاصی برای بیمارستان ها هستیم. در حال حاضر بهترین سیستمی که برای مدیریت داده های سلامت داریم HIS می باشد. برخی از مدیران بدون هماهنگی با ما نیازهای نرم افزاری را با شرکت های بیرونی هماهنگ می کنند. اینکار از لحاظ امنیتی و استاندارد های سازمانی مشکل است و باید از طریق فاوا اتفاق بیفتد. مدیران باید الزامات وزارتی و چارت سازمانی و وضعیت ابلاغ ها را بدانند، همچنین بدانند که ابلاغ ها به چه ترتیبی انجام می شود. مرکز فناوری اطلاعات برنامه عملیاتی در حوزه بیمارستانی ندارند. بیمارستان ها باید به صورت لوکال از اطلاعاتشان بکاب داشته باشند. بایستی بکاب های دیتاهای شما را غیر از داخل بیمارستان در یک جای دیگری هم داشته باشیم.

اگر قرار باشد که در هر بیمارستانی نرم افزاری خریداری شود و یک احساس نیازی شد از نظر محتوایی مسئولیت آن با معاونت درمان است. ما در بحث درخواست نرم افزاری یک کمیته سامانه داریم. در این کمیته، معاونت توسعه به عنوان تامین کننده مالی، معاونت درمان به عنوان بررسی محتوایی یا ضرورت نیاز به نرم افزار و مدیریت فاوا به عنوان بررسی کننده فنی و امکان پذیر بودن خرید یا توسعه و طراحی آن عمل می کنند.

در پایان سرکارخانم آذرگو بیان کردند وقتی که نگاه صفر تاصد به فرایندها داریم باید نگاه واقع بینانه به تکالیف بزرگ و اولویت بندی ها هم داشته باشیم و از ابزاری به نام پایلوت به عنوان ابزار واقعی نه لووکس و تجملاتی استفاده کنیم.

ارائه کنندگان: فاطمه ظهیری و غزاله سوسنی دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی